ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету бізнесу і сфери обслуговування
28 серпня 2025 р.,
протокол №07

Голова Вченої ради
_____ Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра фінансів та цифрової економіки

Схвалено на засіданні кафедри фінансів та цифрової економіки
26 серпня 2025 р., протокол №08

Завідувач кафедри
_____ Наталія ВИГОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної програми
_____ Світлана ДЯЧЕК

Розробник: к.е.н., доцент кафедри фінансів та цифрової економіки
ЛИТВИНЧУК Ірина

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 26 серпня 2024 р., протокол № 08.

Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система» (зі змінами та доповненнями) для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 28 серпня 2025 р., протокол № 07.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		5-й	5-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,5	Освітній ступінь «бакалавр»	32 год.	8 год.
		Практичні	
		32 год.	6 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		56 год.	106 год.
		Вид контролю: екзамен	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми здобуття вищої освіти – 12 % аудиторних занять, 88 % самостійної та індивідуальної роботи.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування компетентності та надання здобувачам знань з теорії та практики формування бюджетної системи в частині сутності бюджетних відносин і характеру їх впливу на суспільство.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення економічної сутності бюджету;
- усвідомлення історичних процесів зародження, становлення та розвитку бюджетних відносин в Україні та окремих зарубіжних держав;
- розуміння засад бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи держави;
- розуміння питань державного кредиту та управління державним боргом;
- вивчення сучасної бюджетної політики та проблем взаємодії державного і місцевих бюджетів за допомогою міжбюджетних відносин;
- засвоєння теоретичних основ формування і використання бюджету держави;
- вміння володіти методикою визначення обсягів бюджетних видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених освітньою програмою зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб’єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *керування часом:* уміння справлятися із завданнями вчасно;
- *гнучкість і адаптивність:* гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;
- *особисті якості:* креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні засади бюджетної системи

ТЕМА 1. Теоретичні засади бюджету (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК02, СК03, СК05, СК08, СК11, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР07, ПР10, ПР11, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Бюджет як економічна категорія.
2. Бюджет як фінансовий план.
3. Роль і місце бюджету у перерозподільних відносинах у суспільстві.

ТЕМА 2. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК02, СК03, СК05, СК08, СК11, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР07, ПР10, ПР11, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Основи бюджетного устрою.
2. Бюджетна система України.
3. Бюджетна класифікація.

ТЕМА 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК02, СК03, СК05, СК08, СК11, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР07, ПР10, ПР11, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Стан бюджету та засади його збалансування.
2. Види бюджетного дефіциту та їх характеристика.

2. Управління бюджетним дефіцитом: фінансово-правові та процедурні аспекти.
3. Поняття «фінансування бюджетного дефіциту» та його джерела.

ТЕМА 4. Бюджетний процес в Україні (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК02, СК03, СК05, СК08, СК11, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР07, ПР10, ПР11, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Стадії бюджетного процесу і їх характеристика.
2. Бюджетний регламент.
3. Бюджетний розпис.

ТЕМА 5. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК02, СК03, СК05, СК08, СК11, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР07, ПР10, ПР11, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Сутність та організація міжбюджетних відносин в Україні.
2. Бюджетні вирівнювання та його особливості.
3. Бюджетне регулювання його сутність, завдання та методи.
4. Бюджетні трансферти, їх види та характеристика.

Змістовий модуль 2. Система видатків бюджету України

ТЕМА 6. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК02, СК03, СК05, СК08, СК11, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР07, ПР10, ПР11, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Характеристика видатків на економічну діяльність.
2. Види та обсяги видатків на економічну діяльність в державному бюджеті України.
3. Видатки державного бюджету на науку, їх класифікація та обсяги фінансування.

ТЕМА 7. Видатки бюджету на соціальну сферу та соціальний захист (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК02, СК03, СК05, СК08, СК11, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР07, ПР10, ПР11, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Сутність понять: «соціальна сфера», «соціальний захист», «соціальне забезпечення».
2. Характеристика видатків бюджетів на соціальну сферу.
3. Особливості бюджетного фінансування соціального захисту та соціального забезпечення.

ТЕМА 8. Видатки бюджету на оборону та управління (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК02, СК03, СК05, СК08, СК11, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР07, ПР10, ПР11, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Видатки на національну оборону.

2. Особливості здійснення видатків бюджету на національну оборону.
3. Видатки на державне управління.

ТЕМА 9. Державний борг: сутність, видатки на обслуговування та методи управління (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК02, СК03, СК05, СК08, СК11, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР07, ПР10, ПР11, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Сутність та види державного боргу.
2. Склад та характеристика видатків на обслуговування та погашення державного боргу.
3. Управління державним боргом.

ТЕМА 10. Бюджетна безпека держави (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК02, СК03, СК05, СК08, СК11, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР07, ПР10, ПР11, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Сутність бюджетної безпеки держави як складової фінансової безпеки.
2. Механізм забезпечення бюджетної безпеки держави.
3. Індикатори бюджетної безпеки держави та їх розрахунок.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні засади бюджетної системи								
Тема 1. Теоретичні засади бюджету	11	3	2	6	12	1	1	10
Тема 2. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи	14	4	4	6	13	1	1	11
Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	10	3	2	5	10	-	-	10
Тема 4. Бюджетний процес в Україні	12	3	3	6	13	1	1	11
Тема 5. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання	11	3	3	5	12	1	-	11
Модульний контроль 1	2	-	2	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	***60***	***16***	***16***	***28***	***60***	***4***	***3***	***53***
Змістовий модуль 2. Система видатків бюджету України								
Тема 6. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку	11	3	2	6	12	1	1	10
Тема 7. Видатки бюджету на соціальну сферу та соціальний захист	14	4	4	6	12	1	1	10
Тема 8. Видатки бюджету на оборону та управління	10	3	2	5	12	1	1	10
Тема 9. Державний борг: сутність, видатки на обслуговування та методи управління	12	3	3	6	13	1	-	12
Тема 10. Бюджетна безпека держави	11	3	3	5	11	-	-	11
Модульний контроль 2	2	-	2	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	***60***	***16***	***16***	***28***	***60***	***4***	***3***	***53***
ВСЬОГО	**120**	**32**	**32**	**56**	**120**	**8**	**6**	**106**

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні засади бюджетної системи			
1	Тема 1. Теоретичні засади бюджету	2	1
2	Тема 2. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи	4	1
3	Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	2	-
4	Тема 4. Бюджетний процес в Україні	3	1
5	Тема 5. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання	3	-
Модульний контроль 1		2	-
Змістовий модуль 2. Система видатків бюджету України			
6	Тема 6. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку	2	1
7	Тема 7. Видатки бюджету на соціальну сферу та соціальний захист	4	1
8	Тема 8. Видатки бюджету на оборону та управління	2	1
9	Тема 9. Державний борг: сутність, видатки на обслуговування та методи управління	3	-
10	Тема 10. Бюджетна безпека держави	3	-
Модульний контроль 2		2	-
	РАЗОМ	**32**	**6**

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні засади бюджетної системи			
1	Тема 1. Теоретичні засади бюджету	6	10
2	Тема 2. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи	6	11
3	Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	5	10
4	Тема 4. Бюджетний процес в Україні	6	11
5	Тема 5. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання	5	11
Змістовий модуль 2. Система видатків бюджету України			
6	Тема 6. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку	6	10
7	Тема 7. Видатки бюджету на соціальну сферу та соціальний захист	6	10
8	Тема 8. Видатки бюджету на оборону та управління	5	10
9	Тема 9. Державний борг: сутність, видатки на обслуговування та методи управління	6	12
10	Тема 10. Бюджетна безпека держави	5	11
	РАЗОМ	**56**	**106**

7. Індивідуальні самостійні завдання

Індивідуальним самостійним завданням під час вивчення дисципліни «Бюджетна система» є створення презентації-доповіді до однієї з таких тем:

1. Бюджет – основний фінансовий план держави.
2. Бюджет як інструмент реалізації соціально-економічних програм.
3. Бюджетний дефіцит, його причини і наслідки, методи управління.
4. Бюджетна система України та однієї із зарубіжних країн (порівняльна характеристика).
5. Місцевий бюджет, його значення і роль у соціально-економічному розвитку території.
6. Місцеві бюджети в умовах самоуправління регіону.
7. Проблеми фінансового оздоровлення економіки та ліквідації бюджетного дефіциту.
8. Проблеми формування і використання бюджетних асигнувань у медичних закладах.
9. Фінансування загальної середньої освіти в Україні.
10. Проблеми фінансового забезпечення вищої освіти.
11. Планування і фінансування видатків на утримання дошкільних закладів.
12. Видатки бюджету на культурно-просвітницькі установи.
13. Фінансування фізичної культури і спорту.
14. Фінансування культури і спорту.
15. Фінансування культури і мистецтва.
16. Планування і фінансування видатків на утримання шкіл-інтернатів.
17. Проблеми обслуговування державного боргу.
18. Роль бюджету в фінансовому забезпеченні охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки.
19. Проблеми фінансування поповнення державних запасів і резервів.
20. Бюджетне фінансування житлового господарства.
21. Фінансування міжнародної діяльності держави.
22. Бюджетна система однієї із зарубіжних країн.
23. Вплив бюджетної політики на інфляційний процес.
24. Проблеми зовнішнього державного боргу країн з перехідною економікою.
25. Роль бюджету держави в збалансованому розвитку національної економіки.
26. Державний кредит та його роль у формуванні фінансових ресурсів держави.
27. Бюджетна політика у сфері державних доходів.
28. Бюджетна політика у сфері державних видатків.
29. Бюджетні права органів державної влади і самоврядування.

30. Планування і фінансування видатків бюджету на національну оборону.
31. Фінансування органів митної служби.
32. Видатки бюджету на утримання органів внутрішніх справ і внутрішніх військ.
33. Фінансування органів прокуратури і суду.
34. Проблеми фінансування соціального захисту.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПР01. *Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.*	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, підготовка доповідей)
ПР02. *Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.*	
ПР03. *Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.*	
ПР04. *Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.*	
ПР05. *Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).*	
ПР07. *Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.*	
ПР10. *Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.*	
ПР11. *Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.*	

ПР12. *Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.*	
ПР14. *Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.*	
ПР16. *Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.*	
ПР20. *Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.*	
ПР21. *Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.*	

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПР01. *Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.*	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПР02. *Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.*	
ПР03. *Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.*	
ПР04. *Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.*	
ПР05. *Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).*	

ПР07. *Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.*	
ПР10. *Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.*	
ПР11. *Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.*	
ПР12. *Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.*	
ПР14. *Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.*	
ПР16. *Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.*	
ПР20. *Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.*	
ПР21. *Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.*	

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

– поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми здобуття вищої освіти;

– поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми здобуття вищої освіти.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними

матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестування.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	**100**
Для здобувача заочної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	**100**

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	45	45
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	15	15
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (**додаткові – заохочувальні бали**): 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій 3. Інші види робіт (наводиться перелік інших видів робіт)	5	5
Разом за виконання завдань поточного контролю	**60**	**60**

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	10	10
Участь у дискусії	10	10
Виконання тестових завдань	5	5
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	5	5
Усне опитування під час практичних занять, міні-колоквіуми	15	15
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	**45**	**45**

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$Р_{НЗ} = \sum(Р_i \times ВК_i) \times К_{НЗ}, \quad (1)$$

де $Р_{НЗ}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$Р_i$ – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання і-го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

$ВК_i$ – ваговий коефіцієнт за виконання і-го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$К_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю 1	20
Виконання завдань модульного контролю 2	20
Разом за виконання завдань модульного контролю	**40**

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними

рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача вищої освіти заочної форми здобуття вищої освіти семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 25–35 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Бюджетна система	Budget system
2	Бюджетний процес	Budget process
3	Бюджетне планування	Budget planning
4	Стадія бюджетного процесу	Stage of the budget process
5	Бюджетний контроль	Budget control
6	Державний фінансовий аудит	State financial audit
7	Бюджетна класифікація	Budget classification
8	Бюджетне фінансування	Budget financing
9	Місцевий бюджет	Local budget
10	Бюджетний регламент	Budget regulations
11	Розпорядник бюджетних коштів	Budget funds manager
12	Бюджетний устрій	Budget structure
13	Бюджетна звітність	Budget reporting
14	Державна казначейська служба	State Treasury Service
15	Рахункова Палата	Accounting Chamber

16	Державна аудиторська служба	State Audit Service
17	Бюджетні трансферти	Budget transfers
18	Доходи бюджету	Budget revenues
19	Видатки бюджету	Budget expenditures
20	Витрати бюджету	Budget expenditures
21	Дотація	Grant
22	Субвенція	Subsidy
23	Бюджетний дефіцит	Budget deficit
24	Державний борг	Public debt
25	Бюджетна безпека	Budget security

12. Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр

2. Бюджетний кодекс України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17

3. Митний кодекс України. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4495-17

4. Податковий кодекс України URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17

Додаткова література

5. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С.В. Качула, Г.Є. Павлова, Л.В. Лисяк, О.В. Добровольська, Л.І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.

6. Бюджетна система : підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О.П. Кириленко. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 624 с.

7. Бюджетна система в таблицях і схемах: Навчальний посібник / Ситник Н.С., Західна О.Р., Стасишин А.В., Шушкова Ю.В. Львів: Видавництво «Апріорі», 2017. 180 с.; рис., табл..

8. Литвинчук І.В. Бюджетна система : навч. посібн. [Електронне видання]. – Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2021. 128 с.

9. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.

10. Vyhovska N., Ortina G., Iierusalymov V., Diachek S., Lytvynchuk I. Gender budgeting in Ukraine: Tools, financial security and gender equality in economic sectors. Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Economics". 2024. Vol. 11. № 2, pp. 18-29

11. Виговська Н.Г., Литвинчук І.В., Іванисько Н.М. Моделі державного фінансового аудитиу: закордонний досвід. Ефективна економіка. 2025. №5. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.5.43%20

12. Виговська, Н. Г., Литвинчук, І. В., & Шинаков, А. В. (2025). Державний фінансовий аудит: сутність, наукові підходи до визначення. Економіка, управління та адміністрування, (1(111), 109–117. https://doi.org/10.26642/ema-2025-1(111)-109-117

13. Виговська Н.Г., Литвинчук І.В. Контрольні функції Державної казначейської служби України. Ефективна економіка. 2025. №3. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.14

14. Кладницька Т.А., Литвинчук І.В. Лоскоріх Г.Л. Автоматизація податкового контролю: перспективи та виклики. Інфраструктура ринку. 2025. Вип. 85/2025. С. 43-51. DOI: https://doi.org/10.32782/infrastruct85-7

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Президента України. URL: http://www.president.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://www.zakon.rada.gov.ua/.
4. Офіційний сайт Урядового порталу. URL:http://www.kmu.gov.ua/.
5. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL: http://www.budget.rada.gov.ua/.
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: http://www.minfin.gov.ua/.
7. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: https://www.treasury.gov.ua/
8. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: https://tax.gov.ua/
9. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL:http://www.ukrstat.gov.ua/.
10. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/.
11. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. URL:https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/
12. Пошукова система Google Scholar URL: http://scholar.google.com.ua/.
13. Пошукова система Scopus .URL: http://www.scopus.com/home.url.
14. Сайт бібліотеки Державного університету «Житомирська політехніка». URL: http://lib.ztu.edu.ua.
15. Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка». URL: http://learn.ztu.edu.ua